

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI**

z dnia 2024 r.

**w sprawie ustanowienia na terenie Miasta Łodzi roku 2025 Rokiem Łodzianek -
Inicjatorek.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721), Rada Miejska w Łodzi

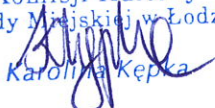
uchwała, co następuje:

- § 1. Ustanawia się na terenie Miasta Łodzi rok 2025 Rokiem Łodzianek - Inicjatorek.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

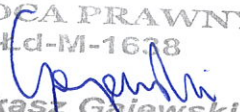
**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi**

Bartosz DOMASZEWICZ

Projektodawcą jest:
Komisja Kultury
Rady Miejskiej w Łodzi

PRZEWODNICZĄCA
Komisji Kultury
Rady Miejskiej w Łodzi

Karolina Kępka

Projekt zgodny z przepisami prawa
opiniuję pozytywnie
pod względem formalno-prawnym

RADCA PRAWNY
Łd-M-1678

Łukasz Gajewski

UZASADNIENIE

Do Rady Miejskiej w Łodzi wpłynął wniosek Muzeum Miasta Łodzi dotyczący inicjatywy ustanowienia na terenie Miasta Łodzi roku 2025 Rokiem Łodzianek - Inicjatorek.

Zarówno w przeszłości, jak i obecnie, aktywną kulturę i dziedzictwo Łodzi współtworzyły i nadal współtworzą kobiety, tak autochtonki jak i migrantki. Wraz z rozwojem miasta i jego historycznymi przemianami, łodzianki uczestniczyły w kreowaniu wielu istotnych inicjatyw, podejmowały prekursorskie działania na rzecz lokalnej społeczności i kultury.

Wyróżnia się pod tym względem okres międzywojenny, kiedy to działała w Łodzi grupa kobiet, m.in.: Ida Brauner, Pola Lindenfeld, Felicja Szydłowska, Estera Karp, Katarzyna Kobro, Romana Pachucka, Felicja Maria Przedborska, Zofia Hertz, Helena Kijeńska, Grażyna Bacewicz, Miriam Ulinower, Chawa Rozenfarb, Irena Tuwim. Ich wysiłki emancypacyjne i twórczość przekraczały istniejące bariery. Szukały nowych dróg rozwoju i kariery, często brutalnie korygowanych przez procesy historyczne i przymusowe migracje.

To dzięki nim do dziś czerpiemy obficie z dziedzictwa odwołującego się do ich inicjatyw. Działalność ta wpłynęła na sytuację w naszym mieście po 1945 roku, znajdując twórczą kontynuację i rozwinięcie. Część tych kobiet była związana z Łodzią od urodzenia, część przybyła do miasta, które już po wojnie pełniło rolę nieformalnej stolicy kultury. Postacie takie jak Lena Kowalewicz, Teresa Tyszkiewicz, Maria Obrębska-Stieber czy Janina Tworek- Pierzgałska, współtworzyły pierwsze wydziały Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych, związane z charakterem uczelni współpracującej z przemysłem włókienniczym. Od lat 70. XX wieku zaznaczają również swoją obecność w łódzkiej kulturze artystki, wykładowczynie, animatorki takie jak Ewa Partum, Urszula Czartoryska czy Janina Ładnowska.

Jednak „inicjatoroki” są pojęciem szerszym. Warto ukazać i upamiętnić nie tylko znane i spopularyzowane postaci, ale także te niedostatecznie obecne w świadomości i zbiorowej pamięci. Dokonania takich łodzianek jak m.in.: Helena Radlińska, Natalia Pacanowska, Maria Wiłkomirska, Helena Więckowska, Stefania Skwarczyńska, Hanna Małkowska, Maria Kornatowska, Krystyna Kondratiuk, Sabina Nowicka, Alicja Dorabialska, Michalina Wisłocka w różnych dziedzinach i obszarach życia- intelektualnym, akademickim czy tworzeniu instytucji kultury i nauki zasługują na upowszechnienie. Niektóre z nich znalazły już swoje miejsce w historii, inne zaś wciąż czekają na odkrycie lub wydobywanie z cienia.

Niech cały rok 2025 będzie rokiem uhonorowania różnorodnych dokonań tych wspaniałych łodzianek oraz przekraczania wciąż obecnych w świadomości i przestrzeni publicznej stereotypów, które niesłusznie zawężają wymiar kobiecych aktywności i sprowadzają je do określonych ról społecznych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż były to postacie związane z instytucjami publicznymi, które nadal istnieją w Łodzi, co daje szerokie możliwości obchodów roku 2025 Rokiem Łodzianek - Inicjatorek.

Łodzianki - Inicjatorki kształtowały oblicze naszego miasta oraz jego twórczy potencjał a ich działalność zasługuje na przywrócenie pamięci, gdyż wciąż nie jest ona dostatecznie znana mieszkankom i mieszkańcom Łodzi.

PRZEWODNICZĄCA
Komisji Kultury
Rady Miejskiej w Łodzi
Karolina Kępka
Karolina Kępka